

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A fordítás elmélete

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Mesteri képzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelvészeti és irodalmi tanulmányok
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	A fordítás elmélete			A tantárgy kódja	LMM2220
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Benő Attila, egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Benő Attila, egyetemi tanár				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	K
				2.7. Tantárgy típusa	Vál.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5 előadás	12	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					42
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					42
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral					2
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórással					120
3.8. A félév összórással					156
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	• Alapvető nyelvészeti terminusok ismerete

- Szakdolgozatírási készségek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	számítógép, vetítő szükséges

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C2 Hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció az anyanyelven és románul és idegen nyelven
Transzverzális kompetenciák	CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát. CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás. CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a fordításelmélet alapterminusait és kutatási módszereit
Képességek	A hallgató képes a fordításokat a kétnyelvűség függvényében értelmezni.

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan elemezni a fordításokat az ekvivalencia szempontjából.
-------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A kontrasztív nyelvi elemzőkészség fejlesztése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát. - CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás. - CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Fordítás, jelentés, kontextus	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
2. Lexikai átváltási műveletek I.	A probléma felvezetése, fordítási gyakorlat	
3. Lexikai átváltási műveletek I.	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
4. Grammatikai átváltási műveletek	A probléma felvezetése, fordítási gyakorlat	
5. Tulajdonnevek transzferabilitása. Intézmény- és földrajzi nevek fordítása	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
6. Modális jelentések fordítása	A probléma felvezetése, fordítási gyakorlat	
Könyvészet Albert Sándor 2003. <i>Fordítás és filozófia</i> . Budapest: Tinta Kiadó, 2003. Benő Attila 2010. A fordíthatóság és a fordíthatatlanság kérdése. In: Gábor Csilla – Korondi Ágnes (szerk.) <i>A fordítás kultúrája – szövegek és gyakorlatok</i> . Kolozsvár: Verbum Kiadó, 9–22. Benő Attila 2011. Modalitás, nyelvi kategorizálás, fordítás. In: Bárdosi Vilmos (szerk.) <i>Tegnap filológiánk mai szemmel</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó, 33–52. Heltai Pál 2014. <i>Mitől fordítás a fordítás?</i> Budapest: Eötvös József Könyvkiadó. 17–108. Klaudy Kinga 1995. <i>A fordítás elmélete és gyakorlata</i> . Budapest: Scholastica.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Fordítási hiedelmek. Fordítás és szövegtipológia. Közérthető, általános szövegek fordítása.	Problematizálás. Dialógus	
2. A műfordítás kérdései. Versfordítások értékelésének szempontjai	Szövegelemzés, terminológiai értelmezés, fordítás, értékelés, megbeszélés.	
3. Próza fordítás I.	Fordításbeli problémák megbeszélése. Stílusbeli sajátosságok felismerése	
4. Próza fordítás II.	Fordításbeli veszteségek tudatosítása.	
5. Fordítások értékelése	Közös értékelés.	
6. Tanulmányok fordítása	Terminológiai értelmezés, fordítások értékelése	
7. Publicisztikai szövegek fordítása I.	Fordításbeli problémák megbeszélése. Stílusbeli sajátosságok felismerése	
8. Publicisztikai szövegek fordítása II.	Fordításbeli veszteségek tudatosítása.	
9. Fordítások értékelése	Közös értékelés.	
10. Esszék fordítása I.	Fordításbeli problémák megbeszélése. Stílusbeli sajátosságok felismerése	
11. Esszék fordítása II.	Fordításbeli veszteségek tudatosítása.	
12. Összegzés. Fordítások értékelése	Megbeszélés. Értékelés.	

Bibliográfia

Albert Sándor 2003. *Fordítás és filozófia*. Budapest: Tinta Kiadó, 2003.
Benő Attila 2010. A fordíthatóság és a fordíthatatlanság kérdése. In: Gábor Csilla – Korondi Ágnes (szerk.) *A fordítás kultúrája – szövegek és gyakorlatok*. Kolozsvár: Verbum Kiadó, 9–22.
Benő Attila 2011. Modalitás, nyelvi kategorizálás, fordítás. In: Bárdosi Vilmos (szerk.) *Tegnap filológiánk mai szemmel*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 33–52.
Heltai Pál 2014. *Mitől fordítás a fordítás?* Budapest: Eötvös József Könyvkiadó. 17–108.
Klaudy Kinga 1995. *A fordítás elmélete és gyakorlata*. Budapest: Scholastica.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyen
10.4 Előadás	1. Megfelelő szaktudás	Kollokvium	50%
	2. Terminusok szakszerű használata		
	3. Szakirodalmi ismeret		
10.5 Szeminárium	1. Az ismeretek megfelelő alkalmazása	Szemináriumi tevékenység Félévi dolgozat (leadott fordítási szövegek)	25%
	2. Fordítási kompetencia		25%
	3. Szemináriumi interaktív		

	tevékenység	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei		
Az előadás témáinak ismerete és az előadásokon való rendszeres jelenlét. A szemináriumokon minimum 80%-os jelenlét kötelező. A fordított szövegek benyújtása a szorgalmi időszak végén.		

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2025. 02. 02.

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 02. 15

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.